

HÍRMONDÓ 2020/8

Siketvakok Országos Egyesülete

Kedves Olvasók!

Hírlevelünk jelen számában olvashatnak az augusztus végén megrendezésre kerülő Országos Braille Olvasásversenyről, a siketvak személyeket segítő applikációkról, és eszközökről, közlekedési információkról, valamint további hírekről, érdekességekről.

Jó olvasást, kellemes időtöltést kívánunk!

Taskovics Adél, szerkesztő

TARTALOM

TÁRSSZERVEZETEINK HÍREI	2
Meghívás Országos Braille Olvasásversenyre	2
HÍR, ÉRDEKESSÉG	4
Két fontos közlekedési információ	4
Írott szöveg készítése hangfájlból, vagy YouTube videó feliratozása egy gombnyomással? Lehetséges!	7
Különleges segédeszközök a siketvak emberek szolgálatában	9
Környezetszennyezés: ijesztő jövőkép a Science Magazinban	12
Ananászlevélből készítették drónt Malajziában	13
Különleges szótárt ihletett a koronavírus	14
Arrival: egyedi tervezésű busz a társadalmi távolságtartás szem előtt tartásával.....	16
A HÓNAP VERSE	17

TÁRSSZERVEZETEINK HÍREI

Meghívás Országos Braille Olvasásversenyre

A Vakok és Gyengénlátók Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Egyesülete, az MVGYOSZ Braille Bizottsága támogatásával, 2020-ban is Nyíregyházára invitálja, a Braille kultúra ápolóit, és a Braille olvasás szerelmeseit augusztus 28-30. között.

Amint írják: Az Országos Braille Olvasásversenyt 2005-ben szerveztük meg első alkalommal, és azóta töretlen lelkesedéssel, hagyományteremtéssel, és közösségépítés jelleggel valósítjuk meg, évről évre több versenyző és támogató részvételével.

Minden alkalommal, kizárólag Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei író, költő munkásságát ismerhetik meg a résztvevők, ránk hagyott irodalmi értékeken, vagy kortárs alkotásokon keresztül.

Megyénk irodalmárokból gazdag, így megismerhetővé vált Móricz Zsigmond, Osztójkán Béla, Krúdy Gyula, Margócsy József, Sipkay Barna, Jósika Miklós, vagy Jósza András ránk hagyott írói munkássága és a versenyzők ujjai alatt megelevenedtek az íráskor szereplői is.

A kortárs írókat is be tudjuk mutatni, hiszen zsűrizte saját írásának részletét Ferenczik Adrienne, Csabai László, Nagy Zsuka, és 2020-ban elfogadta a felkérést Kováts Judit író is.

Fontosnak tartjuk, hogy minden alkalommal Braille-ben olvasó zsűritagunk is legyen. Megtisztelte kulturális rendezvényünket jelenlétével Péter Zsigmond a MVGYOSZ Braille nyomdásza, Kuminka Györgyné gyógypedagógus, a Braille Bizottság megalakítója, Németh Tamás zongoraművész tanár, Rozemberczki Zoltán közgazdász, az MVGYOSZ Braille Bizottságának jelenlegi elnöke, és 2018-ban Bieber Mária gyógypedagógus, a Bevezetés a Braille írás rejtelmeibe című könyv szerzője, aki 2020-ban is a zsűri tagja lesz.

A zsűri mindig négy tagból áll, az aktuális író, és a Braille írásban olvasó személyek mellett. Fontosnak tartjuk, hogy lakókörnyezetünkben ismert embertársaink is társadalmi felelősségvállalással támogassák az Országos Braille Olvasásversenyt. 2020-ban a zsűri tagja lesz még, Kováts Dénes újságíró, valamint Dr. Csiky Nándor a Nyíregyházi Egyetem oktatója, tolmács, és a Vakok és Gyengénlátók Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Egyesületének önkéntese.

Az Országos Braille Olvasásverseny programja, ahová a felnőttek mellett, a gyerekeket is invitálják versenyzőnek:

Augusztus 28. Péntek: Érkezés Nyíregyházára a délutáni órákban, a szállás elfoglalása, vacsora és közös játék, az Együtt Látók Alapítvány támogatásával.

Augusztus 29. Szombat: Reggelit követően kellemes sétát teszünk a verseny helyszínére, ahol 10:00 órától kezdetét veszi az Országos Braille Olvasásverseny. Idén Kováts Judit Hazátlanok című regényének egyik részletét olvassák majd, teljes Braille írásban a versenyzők.

Az ebédet követően, közös sétát teszünk a sóstói erdőbe, ahol biológia tanár szakvezetésével együtt fedezzük fel a nyári erdő hangulatát és növényvilágát, majd vacsora.

Augusztus 30. vasárnap: A reggelit követően hazautazás,

Az Országos Braille olvasásversenyen történő részvétel minden versenyzőnek ingyenes. Egy fő kísérő is érkezhet a versenyzővel, neki az ittlét 6000 forint, azaz Hatezer forint per fő, a második kísérő részvételi költsége 15 ezer forint per fő, mely tartalmazza a szállást két éjszakára, az idegenforgalmi adót két éjszakára, valamint az öt étkezést. Kérjük, hogy a jelentkezéskor azt is jelezze, ha speciális étkezési igénye van, illetve, hogy mikor érkezik, mennyi időt kíván Nyíregyházán tölteni. A részvételi költséget a megérkezés napján kell kifizetni.

A jelentkezéseket 2020. Augusztus 24-ig fogadják munkatársaink, Balogh Viktória és Barkó-Szabó Judit, kizárólag telefonon, mert a szálláshoz szükséges adatokat rögzítik.

Telefon: +36-42/407-486

Mobil: +36-30/373-1380

Az Országos Braille Olvasásverseny támogatói:

Alternatív Közösségek Egyesülete

Nyíregyháza Város Civil alap

Együtt Látók Alapítvány

Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége Braille Bizottsága

Nyíregyháza Város Para Sport Kerete

MVGYOSZ

Michelin Hungária Kft.

Alko-Soft Nonprofit Bt.

Evelin Kuckója Divatüzlet
Informatika a Látássérültekért Alapítvány
Paco Magtár
VGYKE Láthatár Segédeszközbolt
Magánadományozók és önkéntes segítők
Forrás: MVGYOSZ Hírlevél

HÍR, ÉRDEKESSÉG

Két fontos közlekedési információ

Villamospálya-felújítás miatt augusztus 8-tól három hétig pótlóbusz jár az 1-es villamos helyett a Hungária körút, és a Könyves Kálmán körút egy-egy szakaszán. Augusztus 8-a és 21-e között a villamos a Bécsi út és a Puskás Ferenc Stadion, valamint Kelenföld vasútállomás és a Közvágóhíd között jár, ezt követően, 22-e és 28-a között pedig a Bécsi út és a Puskás Ferenc Stadion, valamint Kelenföld vasútállomás és a Népliget között közlekedik. A kimaradó szakaszon mindhárom héten pótlóbuszszal lehet utazni. A Hungária körút és a Könyves Kálmán körút érintett szakaszain a pótlóbuszok akadálytalan haladása érdekében buszsávokat jelölnek ki.

Az 1-es villamos vonalán a Salgótarjáni utca és a Kőbányai út közötti vonalszakaszon leromlott a villamospálya állapota, a biztonságos villamosközlekedés fenntartása érdekében beavatkozást igényel. A Soroksári út feletti hídon szintén pályakarbantartási munkák elvégzésére van szükség, amelynek köszönhetően feloldható lesz a korábban ezt a szakaszt érintő sebességkorlátozás.

A felújítási munkák miatt 2020. augusztus 8-tól, szombattól 28-ig, péntekig változik az 1-es villamos közlekedési rendje.

Közlekedési rend az 1-es villamos vonalán

Az 1-es villamos augusztus 8-a, szombat és 21-e, péntek között két szakaszra osztva, a Bécsi út / Vörösvári út felől csak a Puskás Ferenc Stadionig, a Kelenföld vasútállomás felől pedig csak a Közvágóhídig közlekedik. A Közvágóhíd és az Infopark megállóhelyen a villamosok mindkét irányban a Bécsi út / Vörösvári út irányú peronnál állnak meg.

A kimaradó szakaszon, a Közvágóhíd és a Puskás Ferenc Stadion között az 1-es jelzésű pótlóbusz viszi az utasokat. A pótlóbuszra a

Közvágóhídnál a vasúti híd alatt a Soroksári úton, a vasúti híd alatt kialakított végállomásnál, a Puskás Ferenc Stadionnál pedig a 77-es trolibusz megállóiban lehet felszállni; a két végállomás között a pótlójárat a Hungária körúton és a Könyves Kálmán körúton halad és a 901-es éjszakai busz megállóiban áll meg.

A pótlóbusz útvonala és megállóhelyei térképes felületen is nyomon követhetők a BKK FUTÁR alkalmazásban: http://futar.bkk.hu/route/BKK_VP01.

A 153-as busz meghosszabbított útvonalon, a Gazdagréti tér és a Népliget között közlekedik, ezáltal az Infoparkból közvetlen eljutási lehetőséget nyújt a népligeti csomóponthoz.

A 77-es trolibusz a Puskás Ferenc Stadionnál a Hungária körüti megállója helyett a Kerepesi úton, a 80-as troli megállóiban áll meg.

Az 1-es villamos augusztus 22-e, szombat és 28-a, péntek között továbbra is két szakaszra osztva, de ekkor már a Bécsi út / Vörösvári út–Puskás Ferenc Stadion, valamint a Kelenföld vasútállomás–Népliget szakaszon közlekedik. A kimaradó szakaszon, a Népliget és a Puskás Ferenc Stadion között az 1-es jelzésű pótlóbuszszal lehet utazni, amelyre a Népligetnél a 901-es éjszakai busz megállóiban, a Puskás Ferenc Stadionnál pedig a 77-es trolibusz megállóiban lehet felszállni; a két végállomás között a pótlójárat a Hungária körúton és a Könyves Kálmán körúton halad és a 901-es éjszakai busz megállóiban áll meg.

Aki Kelenföld és Újpest, illetve az Árpád híd pesti hídfőjének térsége között utazik, érdemes megfontolni az M4-es és – Kálvin tér átszállással – az M3-as metró igénybevételét.

Aki Kelenföld és a Puskás Ferenc Stadion környéke vagy Zugló között utazik, annak érdemes az M4-es és – Keleti pályaudvari átszállással – az M2-es metró választania.

Újpest és Dél-Pest között utazva az 1-es villamos helyett érdemes megfontolni az M3-as metró igénybevételét.

Forrás: <https://bkk.hu/2020/08/potlobusz-jar-konyves-kalman-koruton-az-1-es-villamos-helyett-harom-hetig-palyafelujitas-miatt/>

Újra a teljes vonalon közlekednek a nagykörúti villamosok Újbuda-központ és a Széll Kálmán tér között augusztus 6-án, csütörtökön hajnali 4 órától.

Az Irinyi József utca és a Karinthy Frigyes út csomópontjában további kiegészítő pályafelújítási munkákat végeznek, ezért a 6-os villamos helyett augusztus 28-ig továbbra is villamospótló busz közlekedik a Petőfi híd, budai hídfő és a Móricz Zsigmond körtér között.

A korábban tervezettnél hosszabb szakaszon újítják fel a 4-6-os villamosvonal dél-budai szakaszát idén nyáron: célszerű műszaki és munkaszervezési okokból a rekonstrukciót az Irinyi József utca és a Karinthy Frigyes út csomópontjánál húzódó kanyarodó szakaszon is elvégzik. Emiatt a 6-os villamos önálló szakaszán a tervezettnél tovább, várhatóan augusztus 28-ig tart a pályafelújítás.

Közlekedési rend a 4-6-os villamos vonalán:

Augusztus 6-án, csütörtökön hajnali 4 órától a nagykörúti villamosok 4-6-os jelzéssel a Széll Kálmán tér és Újbuda-központ között közlekednek. A 6-os villamos Karinthy Frigyes úti önálló szakaszára, a Móricz Zsigmond körtér felé a Petőfi híd budai hídfőtől a 6-os pótlóbuszsal lehet tovább utazni. A pótlóbuszra a budai hídfőnél a 212-es busz megállójában, a Budafoki út / Karinthy Frigyes út csomópontban a 33-as busz megállójában, illetve a villamosmegállóban, a körtéren pedig a villamosvégállomás mellett lehet felszállni. A Móricz Zsigmond körtérről a belváros felé az M4-es metró igénybevételét ajánljuk.

Forrás:<https://bkk.hu/2020/08/csutortoktol-veget-er-felujitas-nagykoruti-villamosok-kozos-vonalan-6-os-onallo-szakaszan-nyar-vegeig-folytatodik-munka/>

Írott szöveg készítése hangfájlból, vagy YouTube videó feliratozása egy gombnyomással? Lehetséges!

A mai, modern technológiának köszönhetően kiküszöbölhető az órákig tartó gépelés és a videók feliratozásánál is viszonylag könnyen kivitelezhető, hogy a képernyőn megjelenő betűk szinkronban legyenek az elhangzó szavakkal.

Az alábbiakban erre mutatunk két, nagyszerű példát. Köszönet Péter Zsigmondnak, egyesületünk tagjának, amiért felhívta figyelmünket e két nagyszerű weboldalra!

https://www.regens.com/hu/ai/alrite/?gclid=Cj0KCQjwpNr4BRDYARIsAADlx9xPZPbz4tKKyLoNHJ_7a1H6TSJ5Q977pbhboixKjnzVVy9-rITgPPQaAoHnEALw_wcB

A link megnyitása után egy olyan lap ugrik fel, amelyben ki tudjuk választani, hogy üzleti ügyekben, magán célokra, vagy oktatásra szeretnénk-e használni az alkalmazást.

A magánhasználatnál a "Tovább" feliratú hivatkozás aktiválásával egy újabb oldalra jutunk. Ezen először egy szöveges ismertetőt olvashatunk. A leírás felsorolja a főbb funkciókat: Diktálás (laptophoz csatlakoztatott, külső mikrofonnal vagy telefonunk mikrofonjával is megoldható);

Időzített felirat generálás (hang-és videófájlok feliratozásához, mely tökéletesen szinkronban van a felvételen elhangzott szöveggel);

Szerkesztés és letöltés (a hangleiratok alkalmazáson belül szerkeszthetők, a szövegfájlok .docx, a hanganyagok pedig .mp3 formátumban exportálhatók)

Keresés (Az adott szó vagy kifejezés előfordulása másodpercre pontosan játszható le)

Az ismertetés alatt lehetőségünk nyílik az Alrite díjmentes kipróbálására. A regisztráció több lépésből áll.

A lap tetején található választógombok közül be kell jelölni, hogy magán, oktatási vagy üzleti célra kívánjuk-e használni az alkalmazást.

Ezt követően meg kell adni adatainkat: család-és keresztnévünket, e-mail címünket és egy jelszót, végül pedig mobilszámunkat - ez utóbbira regisztrációnk megerősítéséhez van szükség.

Ha ezt elvégeztük, első körben egy e-mail érkezik megadott elektronikus postafiókunkba. Ebben található egy link, mely aktiválásával és a "regisztráció megerősítése" gomb megnyomásával kódot kapunk SMS-

ben, amit a megfelelő szerkesztőmezőbe gépelve és azt jóváhagyva már rögzítette is adatainkat a rendszer.

Belépés után az oldal tetején megtaláljuk az opciókat, amelyek alapján tevékenykedhetünk a programban: Diktálás, Fájlfeltöltés, Youtube feliratozás.

A Fájlfeltöltésnél a "Tallózás" gomb felett figyelmeztető üzenet fogad minket, mely szerint az ingyenes próbaverzióban maximum 2 perces hanganyagról készíttethetünk átírást.

Ha betöltöttük a kívánt fájlt, kisvártatva megjelenik A "FÁJL ADATLAPJA" elnevezésű fejrész, ami alatt elsőként különböző vezérlő gombokat találunk, mint például: "Hozzáadás a kedvencekhez", "Szöveges fájl szerkesztése", stb.

Ez a rész számomra NVDA képernyőolvasóval nem volt éppen akadálymentes, látó segítségre volt szükségem, hogy kiderítsem az egyes gombok funkcióját.

Ám a gombok alatt, a lefelé nyíllal haladva megtaláltam a fájl szöveges változatát, amely nagy meglepetésemre szolgált, teljesen hibátlanak bizonyult.

A YouTube videók átírása talán még ennél is egyszerűbb. A megfelelő szerkesztőmezőbe beillesztjük a videó URL-jét, és rövid várakozás után itt is megjelenik a "FÁJL ADATLAPJA", ahol a videóvezérlő-és egyéb (fájl mentésre, szerkesztésre, stb. szolgáló) gombok alatt már olvashatjuk is a szöveget. Itt - az általunk feltöltött fájlokkal ellentétben - nincs 2 perces korlátozás, egy több, mint 5 perces felvétel szövegét is teljes egészében megkaptam.

Itt azonban vétett olyan hibákat a gép, mely felhívta a figyelmemet: bár valóban jó ez a technológia és jelentős segítséget nyújthat, az emberi odafigyelés, szövegértő képesség száz százalékos pótlására alkalmatlan. A hétköznapi szavak, szófordulatok átírásával nincs gondja, ám a színes, kicsit irodalmibb megfogalmazást már könnyedén félre értelmezi.

Fontos, hogy ez az alkalmazás kimondottan magyar nyelvű szövegekhez készült. Ha például angol hangfelvételekkel, vagy videókkal szeretnénk dolgozni, egy másik szoftver segítségét vehetjük igénybe.

<https://www.nuance.com/dragon/transcription-solutions.html>

A linkre kattintva részletes, angol nyelvű ismertető jelenik meg a szoftverről. Ebből megtudhatjuk: az átírás könnyű, gyors és pontos.

Operációs rendszerek széles választéka alatt futtatható: Android, iOS vagy Mac rendszerű készüléken is használható. Épp ezért bárhová is utazunk, a Dragon transcription solutions mindig velünk tarthat.

Általunk felvett, digitális diktafonnal vagy okostelefonnal rögzített beszédet is átíráthatunk vele, épp úgy, mint podcastok hanganyagát.

A Dragon egy különleges mappája az Auto-Transcribe Folder Agent (ATFA): minden ide feltöltött hangfájlból automatikusan szöveges dokumentumot készít a rendszer.

Az alkalmazásnak van egyéni használatra való, valamint üzleti-és jogi szövegekhez készített változata is.

A szolgáltatás kétségtelenül sok hasznos funkcióval bír, ám az ára rendkívül magas.

Az egyéneknek szóló előfizetéshez 300 dollárért, átszámítva több, mint 87 ezer forint, juthatunk hozzá. A fentebb ismertetett, magyar nyelvű program egy hétig érvényes, ingyenes próbaverziójához hasonló lehetőséget ezen az oldalon nem találtam.

Összeállította: Szerkesztő

Különleges segédeszközök a siketvak emberek szolgálatában

A siketvakokat tömörítő nemzetközi szervezet, a Deafblind International (DBI) 2018. áprilisában tartotta első konferenciáját a Látássérültek Perkins Iskolájával (Perkins School for the Blind) közösen, a Massachusetts-beli Cape Cod-ban. Bár azóta sok idő eltelt, a helyszínen kiállított termékek között több olyan technológia is szerepelt, melyek különösen érdekelhetik a hallás,- és látássérült személyeket. A problémák, melyekre választ, megoldást kínálnak, még ma is sok embernek okoznak fejtörést, így megismertetésük most is időszerű.

Az alábbiakban két különleges technikai vívmány ismertetését olvashatják.

Az Inside ONE egy Windows 10 operációs rendszerű, 64-bites, Braille táblagép, eloxált alumíniumból készült, kijelzője pedig Gorilla Glass-ból. 32 cellás Braille-kijelzővel is rendelkezik. A gépelésre szolgáló Braille billentyűzetét az üvegbe gravírozták. A billentyűzet mindkét oldalán egy

függőleges barázda található, amely lehetővé teszi a felhasználók számára, hogy érintőképernyő-geztusokkal különféle funkciókat hajtsanak végre. Az Inside ONE 4 GB RAM-mal és 128 GB-os hardver-meghajtóval rendelkezik. A felhasználónak lehetősége van a tárolókapacitás 256 GB-os bővítésére a beépített micro SD kártyaolvasóval. A táblagép 2 MP (megapixel) előlapi, 5 MP hátlapi kamerával rendelkezik. 3,5 mm-es fejhallgató-csatlakozóval, mikrofonnal és sztereo hangszórókkal is ellátták. Az eszköz WiFi és Bluetooth kapcsolatteremtésre is képes. A táblagép feltöltése a Micro USB porton keresztül történik. Van még egy Mini USB port, USB 3.0 port és egy HDMI port, amelyhez külső képernyő csatlakoztatható. A gyártó nyolc óras használatot garantál, teljesen feltöltött akkumulátorral. Az NVDA előre telepítve van rá, bár tulajdonosa a JAWS-t is installálhatja, ha szeretné. Az Inside ONE olyan Home Suite nevű alkalmazáscsomagot kínál, amely a Windows-tól függetlenül használható.

A 32 cellás Braille-kijelző felett egy vésett vonal található, amely lehetővé teszi a kijelző elcsúsztatását és a kurzor manipulálását, ugyanúgy, mint a fizikai kurzor-irányító gombokkal a hagyományos Braille-kijelzőn. A szövegmezőben megjelenik egy képernyő-billentyűzet, amely felhasználható a szöveg beírására, amelyet azután el lehet olvasni a beépített Braille-kijelzőn. Egy látó személy, aki ismeri a siketvakok kommunikációs eszközeit, rájön, hogy a táblagép nem különbözik bármely más, a boltokban elhelyezett terméktől. A vak személyek használhatják az NVDA-t és a képernyőn megjelenő billentyűzetet, míg a siketvakok a Braille billentyűzet segítségét vehetik igénybe. Ez sokkal könnyebbé teheti a szemtől szembeni kommunikációt azok számára, akik jól ismerik és alkalmazzák a pontírást, mivel csak egy eszközre lenne szükség azok helyett, amelyeket jelenleg használni kell egy hasonló eredmény eléréséhez. Például egy iPhone, a Focus Braille-kijelző és a Bluetooth billentyűzet használata helyett elegendő lenne egyetlen táblagép.

Captel feliratozási szolgáltatás és feliratozó telefonok

Amikor valaki elveszíti a hallását, sok kihívással kell szembesülnie. Ezek közül az egyik az, hogy miként tud majd könnyedén beszélgetni telefonon. E kihívás, sok másikhöz hasonlóan, az adaptív technológia alkalmazásával részben leküzdhető. A Captel olyan cég, amely feliratozási szolgáltatásokat nyújt azoknak, akik számára komoly küzdelem, hogy megértsék beszélgetőpartnerüket telefonáláskor. A Captel felhasználó dönthet úgy, hogy hallgatja a másik fél hangját, miközben szöveges formában is olvassa annak mondanivalóját - rövid késleltetéssel a beszéd és a felirat között. Ennek a szolgáltatásnak a használatához nagy sebességű internet-kapcsolatra és telefonvonalra van szükség.

A Captel cég feliratozótelefonok széles választékával rendelkezik, amelyek kielégítik a gyengénlátó, és vak felhasználók igényeit. Az egyik modell, a 880iB, Braille-képernyő támogatást kínál akár USB-n vagy Bluetooth-on keresztül. A támogatott Braille-kijelzőket a Baum, a HIMS, a Humanware és a VFO Group gyártja. Néhány kijelző csak Bluetooth-on működik. Csatlakozás után a Braille kijelző használható számok tárcsázására, új hangüzenetek ellenőrzésére, a telefon menüinek navigálására és a feliratok olvasására. A Captel egyirányú szolgáltatás; a feliratozó csak azt a személyt hallja, akinek a beszédét rögzíti. Ezért nem lehetséges a Braille-kijelző billentyűzetének használatával szövegesen válaszolni.

A Captel telefonok más modelljei megkönnyítik a feliratok olvasását a látássérült felhasználók számára, mivel beállíthatják a betűméretet, a színt és a kontrasztot. Alapértelmezés szerint minden telefon nagyobb tárcsázóval és 7 hüvelykes képernyővel rendelkezik, valamint állítható fényerővel.

Az elmúlt években a hagyományos szövegtovábbítást felváltotta a Video Továbbító Services (VRS) szolgáltatás használata. Ez részben annak köszönhető, hogy azok, akiknek első nyelve az amerikai jelnyelv (ASL), inkább az ASL-t használják a kommunikációhoz. A legtöbb esetben sokkal gyorsabb jelezni a beszélgetést, mint begépelni, így gördülékenyebb a hívás indítása és a kommunikáció a VRS segítségével, mint a hagyományos szövegtovábbítással. Azok számára, akik nem ismerik a VRS működését: az ASL felhasználó okostévé, okostelefonon vagy más, kamerát használó internetes eszközön keresztül videohívást kezdeményez egy tolmácshoz. A VRS felhasználó hívással kapcsolatos információkat jelez a tolmácsnak, aki hanghívást kezdeményez egy halló személynek, ezt követően pedig segíti a zökkenőmentes kommunikációt kettejük között.

Látássérültek számára minden Video Továbbító szolgáltató lehetőséget kínál a tolmács képének nagyítására és a kép szűkítésére, ha a felhasználó jelentős látótér-korlátozással rendelkezik. A látássérült ASL-felhasználó kérheti a tolmácstól, hogy viseljen a bőrével ellentétes színeket.

A közelmúltig nem volt elérhető módszer olyan siket ember számára, akinek nincs elegendő látásmaradványa ahhoz, hogy láthassa a tolmácsot és így önállóan használhassa a Video Továbbító Szolgáltatást. A MYMMX DB, egy svéd nWise néven kifejlesztett szoftver, amelyet az Access256 Productions terjeszt az Egyesült Államokban, foglalkozik ezzel a kérdéssel. Jelenleg a megoldás csak Windows rendszeren érhető el. A szoftver lehetővé teszi a jelnyelvet használó egyén számára, hogy az

alkalmazást teljes egészében egy frissíthető Braille-kijelzőről tudja futtatni. Minden, a JAWS-zal kompatibilis Braille-kijelző ugyanolyan funkcionalitást kínál majd a MYMMX DB szoftverrel. A hívás kezdeményezése után a tolmáccsal folytatott minden kommunikáció szövegesen jelenik meg a Braille kijelzőn. Amikor egy siketvak személy válaszolni szeretne, akkor jelelni kezd a kamerába, mint általában, amikor VRS-t használ. Az nWise azt tervezi, hogy a későbbiekben elérhető lesz egy szöveges továbbítási lehetőség, valamint hogy alkalmazásokat fejleszt az Egyesült Államokban az iOS és az Android számára. A MYMMX DB használata előtt regisztrálni kell a Global VRS-nél, az egyetlen videó-továbbító szolgáltatónál, amelyet a MYMMX DB támogat. A globális VRS angol és spanyol jelnyelvi szolgáltatásokat kínál, valamint spanyol beszélt nyelvet is fordít ASL-re.

Forrás: <https://www.afb.org/aw/19/6/15089>

Angol nyelvről fordította: Taskovics Adél

Környezetszennyezés: ijesztő jövőkép a Science Magazinban

A tudományos folyóiratban megjelent tanulmány a műanyag hulladék felhalmozódására hívja fel a figyelmet, vízen és szárazföldön egyaránt.

Azt jósolják: ha az emberiség nem teszi meg a szükséges lépéseket, 2040-ig több mint 1,3 milliárd tonna műanyag szemét fog felhalmozódni a szárazföldön és az óceánokban.

A Phys Org tudományos-ismeretterjesztő hírportál ennél valamivel kedvezőbb képet fest. Azt prognosztizálják: ha azonnali és koncentrált intézkedéseket teszünk, még akkor is 710 millió tonna műanyag fog felhalmozódni a természetben két évtized alatt - 460 millió tonna a szárazföldön és 250 millió tonna a vizekben. Prognózisukat a világban lévő műanyag szemét mennyiségének és mozgásának nyomon követésére kidolgozott számítógépes modell adataira alapozták.

Egy másik amerikai tanulmány, melyet neves egyetemek, egy jótékonyági szervezet, valamint egy adatelemzéssel foglalkozó cég munkatársai közösen készítettek, szintén meglepő eredményt hozott.

Állításuk szerint A műanyag szennyezés legfőbb forrása a begyűjtetlen, szilárd városi szemét, amelynek nagy része a háztartásokból származik.

Napjainkban a műanyag szemét nagyjából egynegyed része marad begyűjtetlen. Ez a tény arra világít rá, hogy az embereknek maguknak kell megoldást találni erre a problémára.

A szabadtéri szeméttégetés ma már sok helyen bevett gyakorlat. Ez a felgyülemelő hulladékmennyiség csökkentésére alkalmas ugyan, a kutatók mégsem javasolják. Ennek oka, hogy az egészségre ártalmas anyagok és a globális felmelegedésért felelős üvegházhatású gázok felszabadulásával jár.

Mi lehet a megoldás?

A témában jártas szakemberek szerint nem lehet egyetlen megoldással orvosolni a helyzetet, a különböző intézkedések együttes alkalmazása révén 80 százalékkal lehetne csökkenteni a 2040-re előre jelzett mutatókat.

Olyan megoldásokat javasolnak, mint a műanyaggyártás és -használat növekedésének visszaszorítása, a papír és komposztálható anyagok előtérbe helyezése, az újrahasznosíthatóság szem előtt tartása a termékek és csomagolások tervezésekor, a hulladékbegyűjtési arányok javítása az alacsony és közepes jövedelmű országokban, valamint a nem hivatalos szeméttgyűjtési gyakorlatok támogatása.

Forrás: <https://www.portfolio.hu/short/20200724/ijeszto-mennyisegu-muanyagszemet-fog-felhalmozodni-a-foldon-20-even-belul-ha-nem-teszunk-semmit-ellene-442426>

Ananászlevélből készítettek drónt Malajziában

A mai modern „kütyüket” gyártó cégek bár igyekeznek egyre inkább figyelembe venni a környezetvédelem szempontjait, egy téren továbbra sem sikerült jelentős lépéseket tenniük. Az eszközök legnagyobb része még mindig műanyagból készül, ami rövid, - és hosszútávon is szennyezi környezetünket.

A Malajziai Állami Egyetem, (Universiti Putra Malaysia - UPM) kutatói ezzel szemben olyan drónt alkottak, melynek gyártásához természetes anyagot, egészen pontosan ananászlevelet használtak.

A szerkezet külső borítását készítették ebből, és úgy alakították ki, hogy szigeteljen is. Ennek köszönhetően a kész termék éppen úgy működik,

mint hagyományos társai, és még attól sem kell félni, hogy repülés közben zárlatos lesz.

Mohamed Thariq bin Hameed Sultan, az egyetem egyik kutatója úgy nyilatkozott: találmányuk nem csupán a környezet kímélése miatt előnyös, hanem azért is, mert az ananászlevélen alapuló anyag tömegéhez viszonyított szilárdsága nagyobb, mint a műanyagé, így a belőle készült eszközök jóval időtállóbbak és strapabíróbbak. Előállításuk könnyebb és olcsóbb, ráadásul hosszútávon le is bomlanak.

Azt egyelőre még nem tudni, hogy ezek a készülékek mennyivel időtállóbbak eddig ismert társaiknál. Az biztos, hogy duplán jó ötlet lenne ananászlevélből készíteni őket: a növény levelét ugyanis általában elégetik, így viszont újra fel lehetne azokat használni.

Forrás:https://hvg.hu/tudomany/20200727_kornyezetbarat_dron_majalzi_a_ananaszlevel

Különleges szótárt ihletett a koronavírus

Dr. Veszelszki Ágnes, a Budapesti Corvinus Egyetem Kommunikáció- és Médiatudomány Tanszék tanszékvezető egyetemi docense idén nyáron jelentetett meg egy könyvet, melyben kerekén 400 kifejezést gyűjtött össze. Ezek a szavak és kifejezések a karanténba zárt emberek kreativitását dicsérik. A Karanténszótár a 2020 januárja és júliusa között megjelent új vagy gyakrabban használt, a járvánnyal kapcsolatos szavakat gyűjti össze a legkülönbözőbb stílusrétegekből és nyelvváltozatokból. Leginkább a szlenghoz hasonló köznyelvi formulákat épp úgy megtalálhatunk benne, ahogyan orvosi szakkifejezéseket vagy újságírók által kitalált, publicisztikai szóalkotásokat.

A könyv szerzője elmondta: idén január elejétől folyamatosan figyeli és dokumentálja azon új szavakat, melyek a pandémiához köthetők. A kezdeti időkben a Budapesti Corvinus Egyetem hallgatóival közösen végezték a szógyűjtést, melyek közül az érdekesebbeket aztán a közösségi médiában is megosztotta. Így lehetővé tette ismerősei számára, hogy ők is bekapcsolódhassanak a folyamatba.

A kérdésre, hogy van-e kedvenc kifejezése, Dr. Veszelszki Ágnes így válaszolt:

„A két, legnagyobb karriert befutó szót tudom kiemelni a gyűjteményből: az egyik az elgyörfipalisodik (az Országos Mentőszolgálat szóvivője

stílusában azt mondja mindenkinek, hogy maradjon otthon); a másik pedig a covidinka (az angol covidot szó magyarítása, részben rájátszva a kövidinka szőlőfajta nevére is).”

További érdekes, említésre méltó kifejezésként emelte még ki a home ovit, mely a home office – otthoni munkavégzés – mintájára jött létre. Arra utal, hogy a járvány miatt az óvodák bezártak, így a gyerekek is otthon töltötték a karantén időszakát. A járványsikk (más néven: koronadivat) a nyár közeledtével kezdett el hódítani, ilyen lehet például a kétrészes fürdőruha maszkkal kiegészítve (trikini).

A könyv írója egy saját kifejezést is beillesztett a szótárba, ez pedig a koroneologizmus, vagyis a koronavírussal kapcsolatos új szó, kifejezés (szóösszerántással jött létre a korona és a neologizmus szavakból).

Arra a kérdésre, hogy mennyire lesznek tartósak ezek a kifejezések a beszédünkben, az egyetemi docens elmondta: a nyelv folyamatosan és dinamikusan változik. Új szavak jelennek meg, a régiek, ritkábban használtak pedig lassanként a feledés homályába vesznek.

„Az összegyűjtött kifejezések nagy része alkalmi szóhasználatnak tekinthető, ilyen a karanténkovász vagy a karantének. Azt remélhetjük, hogy ha már nem létezik az a jelenség, amelyre a szó utal, akkor a megnevezésére használt elemre sem lesz szükség.”

Dr. Veszelszki Ágnes folyamatosan gyűjti az újonnan felbukkanó szavakat, kifejezéseket, így könnyen előfordulhat, hogy könyvének idővel megjelenik a második, bővített kiadása. A nemrégiben publikált anyagot július 3-án véglegesítette. Az utolsó szó, mely belekerült, a vírusviadal volt. E mögött egy bizarr versengés áll, melyet amerikai fiatalok hívtak életre. A „versenyre” a szervezők olyan személyeket várnak, akik bizonyítottan megfertőződtek koronavírussal. A nevezési összeget pedig az kapja a versenyzők közül, akinek a szervezetében elsőként mutatják ki a kórokozót. A fiatalok felelőtlenségére úgy derült fény, hogy a labor tesztek eredményének ismertetésekor egyesek feltűnően örültek a pozitív eredménynek, míg mások látványosan szomorkodtak negatív tesztjük fölött.

Forrás: https://corvonusonline.blog.hu/2020/08/04/covidinka_home_ovi_es_jarvanysikk

Arrival: egyedi tervezésű busz a társadalmi távolságtartás szem előtt tartásával

Denisz Szverdlov moszkvai mérnök Londonban él, Arrival nevű buszcége által vált ismertté. 800 főnek munkahelyet biztosító cége a közelmúltban bejelentette: legújabb fejlesztésű járművük járványvédelmi szempontból is biztonságos, hiszen képes a társadalmi távolságtartás figyelembe vételével szállítani utasait. A reptereken, metrókban, távolsági buszokon az emberek nagyon közel kerülnek egymáshoz, még olyanok is, akik a világ legkülönbözőbb országaiból érkeztek. Ez a tény pedig most, a koronavírus járvány idején sokaknak ronthatja biztonságérzetét.

Ez az új, elektromos busz könnyen átállítható belsővel rendelkezik, az ülések elrendezése és a belső plasztikfalak is könnyedén átalakíthatók. Így egy szűkített létszámot szállítani képes, de a távolságtartást lehetővé tevő közlekedési eszközt lehet belőle készíteni, ha épp erre van szükség.

Az ülések könnyedén elmozdíthatók helyükről, különféle alakzatokba rendezhetők és egyes székek egyszerűen el is távolíthatók. A plexiüveg-sorompók mellett minden jelzőeszköz érintésmentes, okostelefonos applikációról indítható. A fejlesztők abban bíznak, hogy a következő években a fennmaradó korlátozások miatt a repterek, illetve a városok részéről komoly igény mutatkozhat a kontaktmentes buszokra.

Forrás: <https://index.hu/mindekozben/poszt/2020/08/06/orosz-brit-buszt-fejlesztettek-a-jarvanyidoszakra/>

Összeállította: Szerkesztő

A HÓNAP VERSE

Tóth Bálint: Augusztusi este
A rózsza lábujjhegyre áll,
tárt pillákkal nézi a holdat.
Alszik fészken a jégmadár,
fenyőn fekete rigók szólnak,
s egyenként elhallgatnak ők is,
elszunnyadnak a tág mezők is,
hangolnak tücskök, pengetik,
felcsap a fülemüle-trilla,
s egy tündér csillagkönyeit
az ég kék kötényébe sírja.

Siketvakok Országos Egyesülete Hungarian Deafblind Association

Székhely: 1146 Budapest, Ajtósi Dürer sor 39.
Levelezési cím: 1089 Budapest, Korányi Sándor u. 30.
Telefon: 06-1/361-2007
Fax: 06-1/209-5829
E-mail: siketvak@siketvak.hu
Adószám: 18061031-1-42

Összeállította, szerkesztette: Taskovics Adél